

Jouko Paananen

PÄÄTÖS KULLANHUHDONTALUVAN MUKAISEN TOIMINNAN MUUTTAMISESTA

Kullanhuuhdentalupahakemus

Hakijat: Jouko Paananen

Vireilletulopvm: 15.11.2017

Hakemuksen tarkoitus: Voimassaolevan kullanhuuhdentaluvan mukaisen toiminnan muuttaminen lapiokaivusta koneelliseksi kullanhuuhdonnaksi. Kaivoslain (621/2011) 69 §:n mukaan kullanhuuhtojen on haettava kullanhuuhdentaluvan muuttamista, jos kullanhuuhdonta koskevien toimenpiteiden määrässä, laadussa tai aikataulusta tapahtuu sellainen muutos, että lupamääräyksiä on tarpeen tarkistaa

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto hyväksyy kaivoslain (621/2011) nojalla hakijan hakemuksen toiminnan muuttamisesta.

Perustelut: Hakija on osoittanut, että kaivoslaissa (621/2011) säädetyt edellytykset täyttyvät eikä kaivosviranomaisen selvityksen (liite 3) perusteella hakemuksen hyväksymiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä. Kaivoslaki (621/2011) 45 § ja 50 §.

Kullanhuuhdentaluvan haltijalla on tässä luvassa mainitulla kullanhuuhdonta-alueella yksinoikeus etsiä ja kartoittaa maaperässä esiintyvää kultaa, ottaa talteen ja hyödyntää maaperässä esiintyvää kultaa huuhtomalla sekä ottaa talteen ja hyödyntää huuhdonnan sivutuotteena irtomaasta löytyvät platinahiput sekä jalo- ja korukivet.

Kullanhuuhdonta-alueen tiedot

Pinta-ala: 3,5 ha

Alueen nimi: Kullan Muru

Sijainti: Inarin kunta, Metsähallituksen hallinnoima valtionmaa, metsätalousalue.

Alueen sijainti ja rajat ilmenevät tähän päätökseen liitetystä kartasta (liite 2)

Päätöksen täytäntöönpano

Kullanhuuhdentalupa perustuvat toimenpiteet saa aloittaa, kun siihen oikeuttava lupapäätös on lainvoimainen ja luvassa määrätty vakuus on asetettu. Jos kullanhuuhdentalupa perustuvat toimenpiteet edellyttävät muualla lainsäädännössä

vaadittua lupaa, saa toimenpiteen kuitenkin aloittaa vasta, kun asianomainen lupapäätös on lainvoimainen tai toiminnan aloittamiseen on saatu oikeus asiassa toimivaltaiselta viranomaiselta.

Lupamääräykset

Päätöksen voimassaolo:

Tämä päätös ei muuta kullanhuuhdontaluvan voimassaoloaikaa. Lupa on voimassa 2.6.2017 annetun päätöksen mukaisesti 3.7.2027 saakka.

Perustelut: Luvan voimassaoloaika määräytyy alkuperäisen lupapäätöksen mukaan.

Menetelmät:

Tämä lupa oikeuttaa koneellisen kullanhuuhdon suorittamiseen alueella. Vuotuinen kaivumäärä on enintään 300m³ kaivukaudessa.

Perustelut: Lupahakemuksen mukaisesti. Toimintaan tarvitaan myös ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa.

Kullanhuuhdonta-alueen kunnossapito

Kullanhuuhdonta on rajoitettava välttämättömiin toimenpiteisiin. Kullanhuuhdontaluvan nojalla tapahtuvasta toiminnasta ja muusta kullanhuuhdonta-alueen käytöstä ei saa aiheutua haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle, olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle, merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luontoesiintymien olennaista vahingoittumista, merkittävää maisemallista haittaa tai muille lähistöllä olevien alueiden käyttötarpeille haittaa tai vahinkoa eikä vahinkoa alueella sijaitseville kulttuurihistoriallisesti arvokkaille rakennuksille ja niiden pihapiirille. Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on pidettävä kullanhuuhdonta-alue sellaisessa kunnossa, että se jatkuvasti täyttää turvallisuuden vaatimukset eikä haitallisia ympäristövaikutuksia aiheudu.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 24 §.

Poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentäminen

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on merkittävä kaivukuopat heijastinkepein. Alueelle ei saa sitoa naruja tai muuta vastaavaa kuoppien merkitsemiseksi. Kullanhuuhdontaan käytetty välineistö on varastoitava kaivukauden ulkopuoliseksi ajaksi siten, että siitä ei aiheudu haittaa alueella mahdollisesti liikkuville eläimille tai ihmisille.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 50 §.

Kullanhuuhdontaluvan nojalla tapahtuvasta toiminnasta ja muusta kullanhuuhdonta-alueen käytöstä ei saa aiheutua olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle eikä muille lähistöllä olevien alueiden käyttötarpeille haittaa tai vahinkoa.

Alue kuuluu Hammastunturin paliskunnan alueeseen. Lupamääräyksessä mainituilla toimenpiteillä vähennetään kullanhuuhdonnasta poronhoidolle aiheutuvia haittoja erityisellä poronhoitoalueella. Myös tämän luvan muissa lupamääräyksissä kielletään olennaisen haitan aiheuttaminen muille elinkeinoille sekä määrätään aiheutuneiden vahinkojen ja haittojen korvaamisesta.

Saamelais- ja koltta-asioihin liittyvät määräykset

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on huolehdittava, ettei toiminnasta yksin tai yhdessä muiden vastaavien lupien tai alueiden muiden käyttömuotojen kanssa aiheudu sellaista haittaa, joka olennaisesti heikentäisi edellytyksiä harjoittaa saamelaiselinkeinoja taikka muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria. Mikäli olennaista haittaa aiheutuu, toiminta on keskeytettävä ja aiheutunut haitta korjattava välittömästi.

Perustelut: Alue sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella. Annetuissa lausunnoissa esiin tulleet saamelaiselinkeinojen harjoittamiseen ja saamelaiskulttuurin ylläpitämiseen liittyvät yksilöidyt asiat on otettu huomioon tämän luvan lupamääräyksissä.

Kullanhuuhdontaa koskeva selvitysvelvollisuus

Kullanhuuhdontaluvan haltijan tulee vuosittain toimittaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle selvitys talteen otetun kullan ja käsitellyn irtomaan määrästä sekä rakentamisesta kullanhuuhdonta-alueella ja muusta alueen käytöstä.

Selvityksen tulee sisältää:

- 1) talteen otetun kullan määrä grammoina
- 2) käsitellyn irtomaan määrä irtokuutiometreinä
- 3) käytetyt tutkimus- ja työmenetelmät
- 4) kullanhuuhdonta-alueella työskentelevien henkilöiden määrä henkilötyöpäivinä
- 5) työskentelyaika kullanhuuhdonta-alueella
- 6) tehdyt maisemointi- ja jätehuoltotoimenpiteet

Selvitys on jätettävä kaivukautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 28 §, asetus kaivostoiminnasta (391/2012)9 §.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma ja sen noudattaminen

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on noudatettava viranomaiselle toimittamaansa kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 25 §.

Vakuus

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on asetettava ennen toiminnan aloittamista 3000 euron suuruinen pankkitalletusvakuus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslakiin perustuvasta toiminnasta aiheutuneen vahingon ja haitan korvaamista sekä kaivoslain mukaisten

jälkitoimenpiteiden suorittamista varten. Vakuutta voidaan myös käyttää hakijalle mahdollisesti myöhemmin myönnettäviin kullanhuuhdentalupiin.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 107 §

Vakuus määräytyy kaivumenetelmän, määrän ja alueen ominaisuuksien perusteella. Alueella suunnitellaan harjoitettavan pienimuotoista konekaivua ja alue on kohtuullisen helposti saavutettavissa.

Ilmoitus kullanhuuhdonta-alueen maastotöistä

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on ilmoitettava etukäteen kirjallisesti alueen hallinnasta vastaavalle Metsähallitukselle sekä alueen paliskunnalle ja saamelaiskäräjille kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa. Maastotöitä koskevassa ilmoituksesta on käytävä ilmi:

- 1) töistä vastaavan henkilön nimi sekä yhteystiedot;
- 2) arvioitu maastotöiden aloitusajankohta ja kesto;
- 3) tarkempi selvitys, mitä maastotöitä tehdään sekä mitä työmenetelmiä ja koneita käytetään;
- 4) arvio toimenpiteiden määrästä;
- 5) alueella työskentelevien henkilöiden lukumäärä;
- 6) arvio maastotöiden vaikutuksista ympäristöön;
- 7) tarvittaessa selvitys muista seikoista, joilla voi olla merkitystä.

Maastotöitä koskevaan ilmoitukseen on liitettävä kartta, johon on merkitty alue, jolla maastotöitä tullaan tekemään. Ilmoitus on tehtävä viimeistään kuukautta ennen maastotöihin ryhtymistä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 27 §, asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 7 §.

Jälkitoimenpiteet

Kun kullanhuuhdontalupa on rauennut tai peruutettu, on kullanhuuhdontaluvan haltijoiden saatettava kullanhuuhdonta-alue välittömästi yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava rakennukset ja rakennelmat sekä laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen ja maisemallisesti tyydyttävään tilaan. Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on tehtävä viipymättä kirjallinen ilmoitus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle ja Metsähallitukselle, kun edellä mainitut toimenpiteet on saatettu loppuun. Ilmoitus on kuitenkin tehtävä viimeistään vuoden kuluttua luvan raukeamisesta tai peruuttamisesta. Ilmoituksen tulee sisältää tieto jälkitoimenpiteiden päättymispäivästä sekä kuvaus toteutetuista jälkitoimenpiteistä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 29 §.

Korvaus alueen hallinnasta vastaavalle viranomaiselle

Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on suoritettava Metsähallitukselle vuotuista korvausta 50 euroa hehtaarilta 2.6.2017 annetun päätöksen mukaisesti.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 102 §

Vahinkojen ja haittojen korvaaminen kullanhuuhdonta-alueella

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on korvattava kullanhuuhdonta-alueella tapahtuvasta kaivoslakiin perustuvasta toiminnasta aiheutuneet vahingot ja haitat, jollei jonkin toimenpiteen osalta korvauksesta toisin säädetä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 103 §.

Luvan muuttaminen

Mikäli kullanhuuhdonta koskevien toimenpiteiden määrässä, laadussa tai aikataulussa tapahtuu sellainen muutos, että lupamääräyksiä on tarpeen tarkistaa, on luvanhaltijan haettava kullanhuuhdontaluvan muuttamista kaivosviranomaiselta.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 69 §.

Luvan jatkaminen

Mikäli luvan voimassaoloa halutaan jatkaa, tulee hakemus luvan voimassaolon jatkamiseksi toimittaa kaivosviranomaiselle viimeistään kaksi kuukautta ennen luvan voimassaolon päättymistä. Hakemukseen tulee liittää lupaharkinnan kannalta tarpeelliset ja luotettavat selvitykset alueella harjoitetun toiminnasta ja siitä, että alueella on edelleen edellytyksiä löytää kultaa.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 66 §, asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 27 §.

Rakentaminen

Kullanhuuhdontalupa ei oikeuta rakentamiseen.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 26 §. Lupahakemuksessa ei ole haettu lupaa rakentaa kullanhuuhdonta-alueelle lain tarkoittamia rakennuksia.

Maastoliikenne

Kullanhuuhdonta-alueella ja sen ulkopuolella tapahtuva maastoliikenne edellyttää maastoliikennelain mukaisen luvan Metsähallitukselta.

Perustelut: Maastoliikennelaki (1710/1995) 2 luku 4§

Lupahakemuksen käsittely

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tiedottanut hakemuksesta kuuluttamalla siitä 30 päivän ajan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston sekä Inarin kunnan ilmoitustauluilla. Lausunnot ja mielipiteet on tullut toimittaa viimeistään 8.2.2019

Lausuntopyyntö ja lausunnot hakemuksesta

Hakemuksesta on lähetetty lausuntopyyntö ja saatu lausunnot seuraavasti:

- 1) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Hammastunturin paliskunnalle 9.1.2019
Hammastunturin paliskunta ei ole antanut lausuntoa hakemuksesta

2) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Metsähallitukselle 9.1.2019
Metsähallituksen lausunto 24.1.2019

Tukes on pyytänyt Metsähallitukselta lausuntoa kaivoslain (621/2011) 37 §:n nojalla Metsähallitukselta lausuntoa kullanhuuhtontaluvan hakemuksesta HL2012:0036. Tukes pyytää lausuntopyynnössään kaivoslain 38 §:n nojalla myös Metsähallituksen perusteltua näkemystä alueen hallinnasta vastaavana viranomaisena hakemuksen mukaisen toiminnan vaikutuksesta saamelaisten oikeudelle alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää kieltään ja kulttuuriaan, huomioiden alueen läheisyydessä olevat muut vastaavat luvat ja muut maankäyttömuodot.

Kullanhuuhtonta-alue sijaitsee Metsähallituksen hallinnoimalla metsätalousalueella ja on metsätaloustoimien piirissä. Alueen pinta-ala on noin 3,5 ha ja vuosittainen koneellisesti käsiteltäväksi suunniteltu maamäärä noin 300 m³ ja voimassaoloaika on kymmenen vuotta voimassa olevan kullanhuuhtontaluvan mukaisesti. Kyseessä on lupahakemus kaivutavan muuttamiseksi lapiolla tapahtuvasta koneellisesta kullanhuuhtonnaksi.

Hakijalla on toistaiseksi voimassa oleva ympäristölupa Dnro PSAVI/3163/2017 koskien ko. aluetta. Ympäristöluvassa on annettu tarkemmat määräykset toiminnalle.

Alue on Pohjois-Lapin maakuntakaava-alueella ja merkitty metsätalous- ja poronhoitovaltaiseksi alueeksi (M-1). Kaava ei rajoita haetun kaltaista toimintaa.

Alue sijaitsee poronhoitolain tarkoittamalla (848/1990) erityisellä poronhoitoalueella Hammastunturin paliskunnassa ja saamelaiskäräjistä annetun lain (974/1995) 4 §:ssä tarkoitetulla saamelaisten kotiseutualueella.

Lupahakemuksen alue sijaitsee Metsähallituksen ja Hammastunturin paliskunnan sopimuksen (MH 5889/620/2010, 10.12.2010) mukaisella rajoitusalueella, jossa metsien käsittelyä on rajoitettu 20 vuoden ajaksi. Metsähallituksella ja Hammastunturin paliskunnalla on lisäksi yhteistoimintasopimus (MH 3498/2014:2 17.6.2014). Ko. sopimukset eivät käsittele kullanhuuhtontaa paliskunnan alueella.

Metsähallituksella ei ole tällä hetkellä tiedossa ko. alueen lähistöllä nykyistä maankäyttöä muuttavia suunnitelmia. Hakemusalueen läheisyydessä ei ole matkailun yritystoimintaa eikä erityistä virkistyskäyttöä. Vakinaista asutusta ei ole kohteen läheisyydessä.

Alueella on harjoitettu metsätaloustoimintaa pitkään. Nykyisellään kullanhuuhtonta-alueen metsämaat ovat nuorta ja keski-ikäistä mäntyä ja sekapuustoa kasvavaa tuoreen ja kuivahkon kankaan harvahkoa kasvatusmetsää. Kullanhuuhtontahakemusalue sijoittuu suurimmalta osalta metsätaloustoimien ulkopuoliselle kitumaan ohutturpeiselle ojanvarsirämeelle puustona pientä hieskoivua. Alue on luontaisesti uudistuvaa. Lähiajan hakkuusunnitelmia hakemusalueelle ei ole.

Kullanhuuhdontaluvan haltija on kaikilta osin vastuussa Metsähallitukselle ja kolmannelle osapuolelle kaivutoiminnasta mahdollisesti aiheutuvista vahingoista.

Kullanhuuhdonta-alueilla luvanhaltija on velvollinen korvaamaan Metsähallitukselle aiheuttamansa puusto- yms. vauriot. Polttopuiden ottoon saa maksullisen hakkuutähdeluvan. Kullanhuuhdontaan maastoliikenneluvan saa tarvittaessa Metsähallitukselta. Huuhdonta-alueen ulkopuolelle sijoittuvaan majoittumiseen tulee hakea lupa Metsähallitukselta. Hakija on ilmoittanut hakemuksessaan, ettei uutta rakentamistarvetta ole. Hakijalla on kaksi asuntovaunua ympärivuotisesti alueella Metsähallituksen luvalla. Hakemusalue on Metsähallituksen kokonaan hallinnoiman yksityistiestön - ns. isännäntiestön piirissä.

Tällä hetkellä Metsähallituksella ei ole tiedossa, että hakemusalueella olisi uhanalaisten kasvien ja eläinten esiintymiä, petolintujen pesintää tai tunnettuja kulttuuriperintökohteita. Alueelta tai sen välittömästä läheisyydestä ei ole kartoitettu muinaismuistolain (17.6.1963/295) suojaamia muinaisjäännöksiä tai muita kulttuuriperintökohteita. Jos maata kaivettaessa tai muuta työtä suoritettaessa tavataan kiinteä muinaisjäänös, on työ muinaisjäänöksen kohdalta heti keskeytettävä ja ilmoitettava kohde Museovirastolle tarpeellisia toimenpiteitä varten. Ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa kiinteän muinaisjäänöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Myös muut alueella mahdollisesti olevat kulttuuriperintökohteet, kuten vanhat kullankaivun historiaan liittyvät jäännökset, tulee ottaa huomioon maankäytössä. Metsähallitus toteaa kuitenkin, että tällä hetkellä Metsähallituksen tiedossa ei ole em. kohteita hankkeen alueella, mutta Metsähallitus ei tule myöskään tekemään alueella maastokartoituksia ko. hankkeen johdosta. Metsähallitus ei täten sitoudu tällä lausunnollaan vastuuseen alueen mahdollisista kartoittamattomista ja vielä löytymättömistä kohteista.

Luonnonsuojelu- ja vesilain viranomaisvalvonnasta alueella vastaa Lapin ELY-keskus. Tarkemmat tiedot mainituista alueen vesiluontotyypeistä, suojelualueista, rauhoitetuista ja suojelluista kohteista ja lajeista sekä haetun toiminnan vaikutuksista niihin antaa Lapin ELY-keskus.

Kalaston osalta Metsähallitus muistuttaa, että kullanhuuhdonta on huomattava vesistöihin suoraan vaikuttava maankäyttömuoto. Kalaston osalta kaivutoiminta tulee järjestää siten, ettei alapuoliseen vesistöön pääse kalastolle ja muulle vesiluonnolle haitallisessa määrin liettymistä aiheuttavaa mineraalainesta eikä ravinteita. Maa-aineksien pääsy alapuoliseen vesistöön voidaan estää riittävällä veden kierrätyksellä ja saostusaltailla.

Metsähallitus pyytää muistuttamaan kaivajaa seuraavista asioista mahdollisen luvan myöntämisen yhteydessä:

- Kaivutoiminta tulee tapahtua siten, että alapuoliseen vesistöön ei pääse liettymistä ja rehevöitymistä aiheuttavaa orgaanista ja kiintoainesta eikä ravinteita

- Kaivukauden päättyessä jyrkät kaivantojen reunat on luiskattava. Reunat on myös merkittävä ympärivuotisesti maastoon riittävän näkyvästi porotaloutta haittaamattomalla tavalla
- Lain 108 § riittävä vakuus ottaen huomioon lupamääräykset. Lähtökohtana tulee olla, että alue ennallistetaan ja maisemoidaan sitä mukaan, kun kaivu etenee
- Tiestön käyttöä koskee laki yksityisistä teistä (15.6.1962/358) ja tiestön käytöstä päättää tienpitäjä. Ko. tapauksessa tienpitäjä on Metsähallitus alueelle johtavan tiestön kulkiessa Metsähallituksen hallinnassa olevalla valtionmaalla. Kullanhuudontalupa ei anna suoraan oikeutta tiestön käyttöön. Metsähallitus ei yleensä rajoita teilläään kevyttä liikennettä, mutta raskaisiin kuljetuksiin on oltava Metsähallituksen lupa. Alueella oleva Metsähallituksen metsäautotiestö on heikkokuntoista. Metsähallitus ei vastaa tiestön huonosta kunnosta ihmisille ja kalustolle mahdollisesti aiheutuneista vahingoista. Raskaiden kuljetusten ja muun liikennöinnin mahdollisesti aiheuttamat vauriot tiestölle tulee aiheuttajan korvata
- Puuston poisto on tehtävä kaivun etenemisen mukaan kaivukausittain etukäteen Metsähallituksen kanssa sopien. Puusto on korvattava

Hallituksen esityksessä kaivoslaista todetaan, että arvioinnissa olisi lähinnä tarpeen kiinnittää huomiota saamelaiskulttuurin kannalta tärkeään pidettävään poronhoitoon kohdistuviin vaikutuksiin.

Metsähallitus arvioi, ettei porotalouden rakenteille kyseessä olevassa tapauksessa aiheudu haittaa, koska rakenteita ei ole lupahakemusalueella eikä välittömässä lähiympäristössä. Porotalouden TOKAT-paikkatietojärjestelmän mukaan hakemusalue porojen loppo-, kesä- ja talvilaidunalueita. Porojen aitaankuljetusreitit ei ole järjestelmässä ko. alueelle merkitty. Alue on porojen kokoamisaluetta erotuksia varten.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä 4.2.2015 (taltionumero 275, Saamelaiskäräjien valitus ympäristölupa-asiassa, joka koski koneellista kullankaivua) todetaan seuraavasti: "Nyt puheena olevassa asiassa on kysymys pienessä mittakaavassa tapahtuvasta kullankaivusta alueella, jota käytetään tähän tarkoitukseen vain osa vuotta ja silloinkin tiukkojen lupamääräysten puitteissa. Sanotulla toiminnalla ei aiheuteta haittaa saamelaiskulttuurille ja vaikutukset saamelaisten perinteiselle elinkeinolle, kuten poronhoidolle, kalastukselle, metsästykselle tai ympäröivälle luonnolle jäävät hyvin paikallisiksi". KHO:n päätöksen kohteena oleva kultanhuudontalupahakemus on HL2012:0057, Midas 2 ja pinta-alaltaan 3,4 ha.

Viitaten edellä mainittuun korkeimman hallinto-oikeuden päätökseen sekä po. kultanhuudontahakemusalueen vähäiseen pinta-alaan ja ympäröivän alueen muuhun maankäyttöön Metsähallitus arvioi, ettei toiminnasta aiheudu haittaa yksittäisenä kohteena saamelaiskulttuurin harjoittamiselle. Puheena olevan luvan ja ympärillä olevien muiden kultanhuudontalupien yhteisvaikutuksella voi olla paikallisesti haittaa porotaloudelle.

Metsähallituksella ei ole huomautettavaa hakemusalueen kullanhuuhdontatavan muuttamiselle lapiokaivusta koneelliseksi kaivuksi.

3) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Inarin kunnalle 9.1.2019
Inarin kunnan lausunto 9.2.2019

Hakemus kohdistuu alueelle, jolla ei ole kunnallista kaavaa.

Hakemuksen osalta ei voimassa olevien kunnallisten kaavojen kannalta ole huomautettavaa.

4) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle 9.1.2019

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto 23.1.2019

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt kaivoslain (621/2011) 37 §:n nojalla Lapin ELY-keskuksen lausuntoa Jouko Paanasen kullanhuuhdentalupahakemuksesta HL2012:0036 (pinta-ala 3,5 ha). Kyseessä on muutoshakemus lapiokaivuuluvan muuttamiseksi konekaivuuluvaksi. Lupaa haetaan neljäksi vuodeksi. Haettu alue sijaitsee Köysihaaran varressa Inarin kunnassa. Hakijalla on alueelle voimassa olevaa ympäristölupa 137/2018/1. Lupa on lainvoimainen (21.1.2019).

Hakemuksessa ei toiminnan laajuutta kaivumäärän osalta ole kuvattu tarkemmin. Ympäristöluvan mukaan vuosittainen kaivumäärä saa olla enintään 300 m³ kokonaisuudessaan ainesmääränä, mukaan lukien pintamaat. Lisäksi ympäristöluvan mukaan huuhtonassa on käytettävä suljettua kiertovesijärjestelmää, jossa huuhtonavesi johdetaan vähintään kahden selkeytysaltaan kautta takaisin kiertoan huuhtonassa käytettäväksi. Selkeytysaltaan tilavuuden tulee olla vähintään 100 m³. Kaivaminen tapahtuu lapiokaivurilla.

Haettavana olevalla kullanhuuhdonta-alueella ei Hertta-rekisterin Eliöt-tietokannan mukaan (SYKE) ole luonnonsuojelulain 42 §:n nojalla koko maassa rauhoitettujen kasvilajien, 46 §:n uhanalaisten lajien tai 47 §:n erityisesti suojeltavien lajien esiintymiä ja eläinten havaintopaikkoja, eikä luontodirektiivin liitteiden II ja IV lajien esiintymiä ja eläinten havaintopaikkoja tai petolinnun pesäreviirejä.

Alueelta ei kaikilta osin ole tehty ympäristöhallinnon toimesta systemaattisia uhanalaisinventointeja, vaan tiedot perustuvat otantaluonteisiin inventointeihin ja kasviharrastajien ilmoittamiin esiintymätietoihin. Näin ollen alueella saattaa olla uhanalaisten ja direktiivilajien esiintymiä, jotka eivät ole ympäristöhallinnon tiedossa. Mikäli alueelta havaitaan edellä mainittuja lajeja, on huuhtonatoiminta järjestettävä siten, että siitä ei aiheudu luonnonsuojelulaissa kiellettyä seurausta, kuten lajin heikentämistä tai häviämistä eikä lajin elinympäristön heikentämistä tai tuhoutumista. Tarvittaessa edellä mainitut laji- ja luontotyyppi esiintymät on rajattava huuhdonta-alueen ulkopuolelle, ellei esiintymien säilymistä voida turvata muilla toimenpiteillä.

Edellä mainitut seikat huomioiden Lapin ELY-keskus ei näe estettä kullanhuuhdontaluvan myöntämiselle. Ympäristöluvan mukainen koneellisen kaivuun aloittaminen on mahdollista aloittaa vasta, kun turvallisuus- ja kemikaalivirasto on hyväksynyt kullanhuuhdontaluvan muuttamisen ja päätös on tullut lainvoimaiseksi.

5) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Saamelaiskäräjille 9.1.2019
Saamelaiskäräjien lausunto 6.2.2019

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on pyytänyt Saamelaiskäräjiltä lausuntoa muutoshakemuksesta koskien kullanhuuhdonta-aluetta HL2012:0036, Kullan Muru, joka sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella. Saamelaiskäräjien lakisääteisenä tehtävänä on hoitaa saamelaisten omaa kieltä ja kulttuuria sekä saamelaisten asemaa alkuperäiskansana koskevat asiat (saamelaiskäräjälaki 5 §).

Kaivoslain mukaan kullanhuuhdonta ei saamelaisten kotiseutualueella saa heikentää saamelaisten alkuperäiskansaoikeuksia (kaivoslaki 50 §). Edelleen laki edellyttää, että lupaharkinnan pohjaksi selvitetään yhteistyössä saamelaiskäräjien, alueen paliskuntien, alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen tai laitoksen ja hakijan kanssa kullanhuuhdontaluvan mukaisesta toiminnasta saamelaiskulttuurin ylläpitämiseen kohdistuvat vaikutukset ja että haittojen vähentämiseksi ja estämiseksi harkitaan tarvittavat toimenpiteet (kaivoslaki 38 §).

Kuvaus

Hakemus koskee 3,5 ha kokoista lupa-aluetta Inarin kunnassa Köysivaaran ja Köysivaaran Kuusikkoselän itäpuolella Köysihaara -nimisen, Vuijeminhaaraan yhdistyvän virtavesistön varrella, noin 750 m Kutturantien eteläpuolella. Nyt muutoksenalainen lupa on myönnetty 2.6.2017 (voimassa 3.7.2027 asti). Lapiokaivusta on tarkoitus siirtyä konekaivuun, vuotuisen kaivumäärän ollessa enintään 300 m³. Hakijalla on toimintaan vaadittava ympäristö- ja vedenottolupa (PSAVI/3163/2017).

Ympäristöluvassa toimintaa kuvataan seuraavasti: Koneellista kullankaivua harjoitettaisiin lähimmillään 15 metrin etäisyydellä virtavesistön uomasta. Kultapitoinen maan käsittelyssä käytettäisiin alle tonnin lapiokaivinkonetta, rännityslaitteistoa ja polttomoottorikäyttöistä vesipumppua. Alueelle rakennettaisiin kaksi 30 m³:n kiertovesiallasta. Suljetussa kiertovesijärjestelmässä vettä käytettäisiin 300–400 l/min, enimmillään 700 l/min. Huuhdontavesi koostuisi maaperästä suotautuvasta sekä sade- ja valumavesistä, tarvittaessa otettaisiin Köysihaarasta vettä. Ylimääräinen vesi imeytetään maaperään. Ympäristölupa kieltää virtavesistön samentumisen aiheuttamisen.

Kullanhuuhdonta-alueelle johtaa metsäautotie. Vuosittainen kaivuu-aika on enintään kaksi kuukautta ja ajoittuu 1.7.-15.9. väliselle ajalle. Hakijalla on nykyisin kullanhuuhdonta-alueella kaksi asuntovaunua ympärivuotisesti Metsähallituksen luvalla. Lupahakemusalue kuuluu

metsätalousalueeseen, joka on Ylä-Lapin luonnonvarasuunnitelmassa merkitty suojametsäalueeksi.

Lupa-alueen molemmin puolin uoman suuntaisesti on kolme muuta kullanhuuhdonta-alueita ja ylävirtaan yksi. Lupa-alueesta pohjoiseen Kutturantien molemmin puolin sijaitsee viisi lupa-alueita sekä yksi hakemusvaiheessa oleva lupa-alue – nämä seurailevat toisen pohjoisemmaksi laskevan virtavesistön uomaa. Lupa-alueet sijaitsevat Hammastunturin paliskunnan alueella ja tarkemmin kesälaitumeksi ilmoitetulla alueella (paliskuntain yhdistyksen tietokanta, Saamelaiskäräjien valitus nyt kyseessä olevan lupa-alueen vieressä sijaitsevaa lupa-alueita HL2014:0040 koskevasta kullanhuuhdontalupapäätöksestä). Porojen kuljetusreitti kulkee Köysivaaralta itään, kohti Sotajoen lähellä sijaitsevaa erotusaitaa paliskuntain yhdistyksen tietokannan mukaan.

Saamelaiskulttuurin suoja saamelaisten kotiseutualueella

Saamelaisten kotiseutualueella saamelaiskulttuuriin kuuluvilla elinkeinoilla on perustuslain ja YK:n kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen mukainen vahva suoja. Kun puhutaan esimerkiksi poronhoidon luontoperusteisuudesta, käsittää se myös poronhoitoon sisältyvän tietotaidon, joka on perinteistä tietoa luonnonolosuhteista ja porojen käyttäytymisestä. Modernien työvälineiden käyttäminen ei poista tätä tietoa, kun taas saamelaiskulttuurin elinkeinojen harjoittamisen edellytysten kaventuminen alue alueelta uhkaa kulttuuriperintöyhteisön olemassaoloa. Luonnonvarasuunnitelmien mukaiset suojametsäalueet ovat poronhoidon näkökulmasta tärkeä tukijalka.

Maankäyttöselvitykset

Lupa-alueen lähiympäristössä harjoitetaan koneellista kullankaivua. Maankäyttöselvitystä tulee täydentää huomioimalla pinta-alojen lisäksi porojen välttämiskäyttäytyminen maastossa ilmenevän melun takia. Lupa-alueen hehtaarimääräinen koko suhteessa paliskunnan pinta-alaan antaa hyvin suppean käsityksen poronhoidon käytännöistä ja jättää huomioitta alueiden eri käyttötarkoitukset ja porojen välttämiskäyttäytymisen. Paliskunnan hehtaarimääräinen ala käsittää eri vuodenaikoina käytettäviä laidunalueita, alueita muita poronhoidollisia toimenpiteitä varten ja muuta maankäyttöä. Arvioitaessa koneellisen kullanhuuhdon vaikutuksia poronhoitoon on huomioitava, miten poron luontaiseen käyttäytymiseen perustuvat laidun-, vasonta- ja rykimäalueet sijaitsevat suhteessa lupa-alueeseen sekä miten porojen liikuttaminen tapahtuu paliskunnan sisällä ja minkälaisia välttämiskäyttäytymiseen vaikuttaa maastoliikenne ja melu. Koska kyseessä on alue, jolla on harjoitettu koneellista kullankaivua aiemmin, tulisi maankäyttöselvityksestä käydä ilmi Köysivaaran ja Köysihaaran alueen tähänastisen kullanhuuhdontoiminnan vaikutukset saamelaisten perinteisiin elinkeinoihin.

Lupamääräykset

Hammastunturin paliskunnan poronhoito (porojen kesä- ja talvilaidunnus sekä kuljetukset Köysivaaran suunnalta itään) tulee ottaa huomioon tiedustelemalla paliskunnalta vuosittain ajankohtaiset tiedot alueen ja sen ympäristön käytöstä sekä sopimalla paliskunnan kanssa mahdollisimman vähän häiriöitä aiheuttavista toimintatavoista. Kaivukauden päättyessä kaivantojen reunat on luiskattava ja merkittävä maastoon riittävän näkyvästi poroja, poromiehiä tai muita alueella liikkuvia haittaamattomalla tavalla. Poromiehille annettava mahdollisuus arvioida toiminnasta aiheutuneet haitat ja vahingot.

6) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Saamelaismuseo Siidalle 9.1.2019
Saamelaismuseo Siidan lausunto 7.2.2019

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on pyytänyt Saamelaismuseo Siidalta lausuntoa Jouko Paanasen lupahakemuksesta HL2012:0036 Kullan muru. Saamelaismuseo Siida on saamelaisalueella toimivaltainen viranomaisen arkeologisen kulttuuriperinnön sekä maiseman ja rakennusperinnön suojelun ja hoidon suhteen. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kaivosrekisterin karttapalvelun mukaan kyseisestä Jouko Paanasen kullanhuuhtontaluvasta on tehty päätös 2.6.2017. Lupa on voimassa 3.7.2027 saakka.

Jouko Paananen hakee lupaa koneelliseen kullankaivuun alueelle HL2012:0036 Kullan muru. Lupa-alue on kooltaan 3,5 ha. Hakemusalue sijaitsee Inarin kunnassa, Kutturantien eteläpuolella, Köysihaaran pohjoispuolella. Se rajautuu idässä alueeseen HL2014:0040 JMGold ja lännessä alueeseen HL2014:0013 Kultaköysi.

Kaivu tulee tapahtumaan koneellisesti lapiokaivurilla. Hakijalla on 21.12.2018 myönnetty, voimassa oleva ympäristölupa. Hakemukseen on liitetty kaivannaisjärjestyksen jätahuoltosuunnitelma.

Pohjois-Lapin maakuntakaavassa lupahakemusalue on metsätalous- ja poronhoitovaltaista aluetta (M-1 4562). Alue on Metsähallituksen hallinnoimaa metsätalousaluetta. Lupahakemusalue kuuluu saamelaisalueeseen ja on erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettua aluetta, sijaiten Hammastunturin paliskunnan alueella.

Kullanhuuhtontalupa-alueella ei ole suoritettu kulttuuriperintöinventointia. Alueelta ei näin ollen tällä hetkellä tunneta muinaismuistolailta suojeltuja kiinteitä muinaisjäännöksiä eikä muita arvotettuja kulttuuriympäristökohteita.

Lupahakemusalueen HL2012:0036 kanssa Köysihaaran varrella on yhteensä noin 17 hehtaaria kullanhuuhtonta-alueita. Lisäksi alueesta noin 500 m pohjoiseen, Kyläjoen latvan varrella on viisi kullanhuuhtonta-alueita.

Yksittäisenä lupahakemusalueena HL2012:0036 ei tässä laajuudessa uhkaksi eikä vähentäisi alueen kulttuuriperintöarvoja. Kuitenkin kyseiselle hakemusalueelle on muodostumassa uusi

kullankaivun alue, jota koskevat hakemukset tulevat käsiteltäväksi yksi kerrallaan. Saamelaismuseo Siida toteaa, että kullanhuuhdontalupahakemusten kokonaisvaltaiselle tarkastelulle on selkeä tarve tilanteessa, jossa yksittäiset, pinta-alaltaan pienet huuhdonta-alueet käytännössä muodostavat suuren yhtenäisen alueen. Suuruudeltaan enintään 7 hehtaarin vierekkäisiä kullanhuuhdonta-alueita tulisi voida käsitellä laajempina aluekokonaisuuksina, esimerkiksi jokilaaksoittain tai muuten alueittain, jotta kullanhuuhdonnan kokonaisvaikutuksia voidaan arvioida maiseman ja luonnonympäristön kannalta.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kannanotto lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin.

Lausunnoissa esitetyt seikat on otettu päätöksessä huomioon lupamääräyksillä.

Muistutukset ja mielipiteet

Muistutuksia ja mielipiteitä ei ole jätetty.

Hakijan selitys

Hakijalta ei ole pyydetty selitystä.

Päätösmaksu

Päätösmaksu 300 €. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun hakijalle.

Perustelut: Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1579/2015)

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Päätöksestä perittävästä maksusta voidaan valittaa samassa järjestyksessä kuin pääasiasta. Valitusaika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti. Lupapäätös liitteineen toimitetaan postitse hakijalle. Jäljennös päätöksestä toimitetaan niille, jotka ovat tätä erikseen pyytäneet sekä niille kunnille, ELY-keskuksille ja muille viranomaisille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto. Jäljennös päätöksestä toimitetaan myös saamelaiskäräjille ja paliskunnalle.

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Päätöksen antamisesta kuulutetaan alueen kunnan ilmoitustaululla.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (621/2011)

Asetus kaivostoiminnasta (391/2012)

Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1579/2015)

Lisätietoja

Lisätietoja antaa Pasi Molkoselkä, puh. 029 5052 133, etunimi.sukunimi@tukes.fi

Terho Liikamaa
Ryhmäpäällikkö

Pasi Molkoselkä
Ylitarkastaja

LIITTEET

Liite 1. Valitusosoitus

Liite 2. Kartta alueesta (1:10 000)

Liite 3. Selvitys kullanhuuhtontaluvan muuttamisen edellytyksistä

Liite 4. Ohjeet vakuuden asettamiseen

Liite 5. Panttaussitoumus

TIEDOKSI

Inarin kunta

Ivalon paliskunta

Lapin Ely-keskus

Metsähallitus

Saamelaiskäräjät

Saamelaismuseo Siida

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä.

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää koltta-alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- 1) päätös, johon haetaan muutosta
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- 3) perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- 4) valittajan nimi ja kotikunta
- 5) postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- 1) päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- 2) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- 3) asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00–16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 250 euroa. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Isokatu 4, OULU

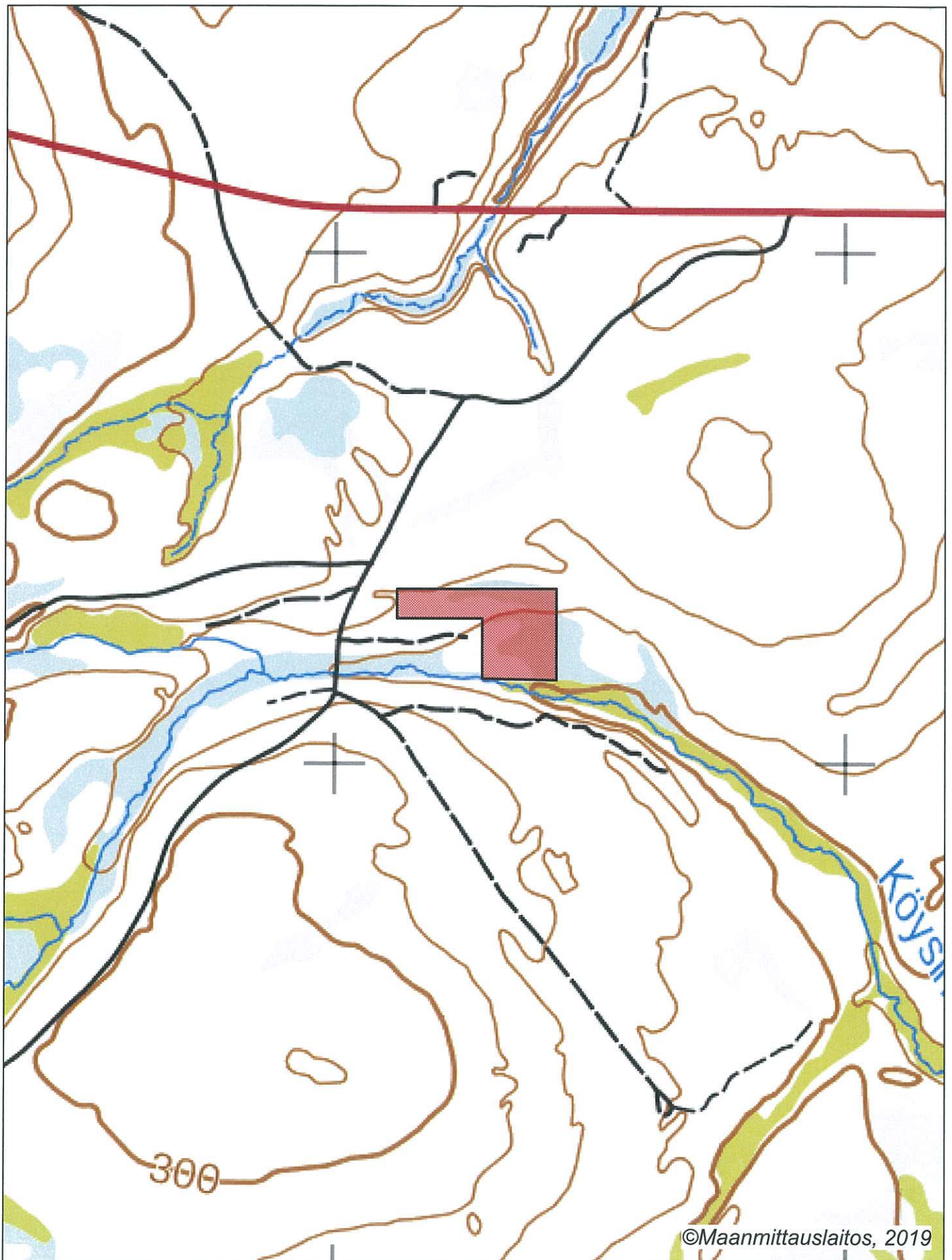
Postiosoite: PL 189, 90101 OULU

Faksi: 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Puhelin: 029 56 42800 (vaihte)

HL2012:0036

©Maanmittauslaitos, 2019

1:10 000

Selvitys kullanhuuhdontaluvan HL2012:0036 toiminnasta muutoksen mukaisesti ja muista lupa-alueen lähistöllä olevista kaivoslain luvista alueiden käyttömuodoista, jotka voivat häiritä saamelaiskulttuuria

Yleistä kullanhuuhdonnasta

Kullanhuuhdonta on ollut pienenevä maankäyttömuoto koko 2000-luvun ajan. Esimerkiksi vuonna 2000 kullanhuuhdontaan oikeuttavia lupia on ollut voimassa yli 400, kun tällä hetkellä vastaava määrä on 254. Hakemuksia on vireillä 104. Hakemuksista yhteensä 38 hakemusta on jatkohakemuksia hakemushetkellä voimassa olleille luville. Näistä 16 kpl on sellaisia, jotka ovat tarkasteluhetkellä voimassa ja sisältyvät siten sekä hakemuksiin että voimassaoleviin lupiin (lähde: Kaivosrekisteri 12.2.2019). Lisäksi kullanhuuhdontaan varattujen alueiden keskikoko on pienentynyt uuden kaivoslain voimaantulon myötä noin 20 %.

Kullanhuuhdonnan mahdollinen vaikutus saamelaiskulttuuriin selvitetään paliskunnittain, koska poronhoito on tärkeä osa saamelaiskulttuuria ja se on alueiden käytön kannalta herkkä elinkeino. Koska paliskuntien alueet on selkeästi rajattu aidoilla, kaivoslain mukaisen kullanhuuhdonnan vaikutukset saamelaiskulttuurille rajoittuvat pääasiallisesti sen paliskunnan alueeseen, jolla kullanhuuhdonta harjoitetaan. Kullanhuuhdontaluvan nojalla ei saa harjoittaa toimintaa, joka vaikuttaa vesistöön. Mikäli tällaista toimintaa on suunniteltu lupa-alueella harjoitettavan, tulee toimintaan olla ympäristö- tai vesilupa. Näissä luvissa toimivaltainen viranomainen on Pohjois-Suomen aluehallintovirasto.

Lupahakemusalueen kuvaus

Kullanhuuhdontalupa-alue HL2012:0036 (3,5ha) sijoittuu Inarin kuntaan Köysihaaran alueelle, Hammastunturin paliskunnan alueelle, metsätalousalueelle. Lupa on voimassa 3.7.2027 saakka.

Alue sijaitsee poronhoitolain (848/1990) tarkoittamalla erityisellä poronhoitoalueella ja saamelaiskäräjistä annetun lain (974/1995) 4 §:ssä tarkoitetulla saamelaisten kotiseutualueella. Alue ei sisällä luonnonsuojeluohjelma- tai luonnonsuojelualueisiin, ei myöskään erämaa-alueisiin eikä Natura 2000 –suojelualueverkostoon.

Hammastunturin paliskunnan kokonaispinta-ala on noin 252 000 ha. Hammastunturin paliskunnan alueelle sijoittuu 64 kpl kullanhuuhdontaan oikeuttavia lupia, pinta-alaltaan yhteensä noin 260 ha. Näistä kyseisen lupahakemuksen läheisyyteen (2 km säteellä alueesta) sijoittuu 8 kpl, jotka ovat pinta-alaltaan yhteensä noin 32 ha. Alueen läheisyydessä on 2 kpl kullanhuuhdontalupahakemuksia, pinta-alaltaan 10 ha.

Luvan mukaisen toiminnan kuvaus

Alueella on tarkoitus harjoittaa koneellista kullanhuuhdonta, käsiteltävä maamäärä on enintään 300m³. Muutoksen hakijalle on myönnetty toimintaan vaadittava ympäristölupa (Dnro PSAVI/3163/2017, linkki päätökseen https://tietopalvelu.ahtp.fi/Lupa/Lisatiedot.aspx?Asia_ID=1429802)

Muut häiritsevät alueiden käyttömuodot hakemuksessa tarkoitetulla alueella ja sen läheisyydessä

Lupa-alue kuuluu Metsähallituksen hallinnoimaan metsätalousalueeseen. Metsähallitus ei linjauksensa mukaisesti myy kyseessä olevan alueen läheisyydestä maa-alueita.

Alueella ei ole voimassa olevia vuokrasopimuksia.

Lupa-alue sijaitsee Kutturantien eteläpuolella, noin 750 metrin etäisyydellä tiestä.

Lupa-alueella tai sen läheisyydessä ei ole retkeilyreittiä eikä erityistä retkeilykohdetta.

Lupa-alueella tai sen läheisyydessä ei ole poronhoitoon liittyviä rakennelmia. Lupahakemusalueen läheisyydessä, noin 1,6 km etäisyydellä alueesta sijaitsee Köysivaaran vuokrakämpä.

Metsähallitus ei linjauksensa mukaisesti myy kyseessä olevan alueen läheisyydestä maa-alueita.

Näiden lisäksi Metsähallitus on laatinut paliskuntain yhdistyksen kanssa yhteistyösopimuksen, jossa määritellään Metsähallituksen ja paliskunnan yhteistoiminta erilaisten maankäyttömuotojen yhteydessä.

Metsähallitus myy metsästyslupia lupa-alueelle ja sen läheisyyteen. Lisäksi paikallisilla asukkailla on vapaa metsästysoikeus alueella. Alueen poronhoito huomioidaan lupametsästyksen mitoittamisessa.

Kun huomioidaan edellä kerrotut tosiseikat, kullanhuuhdontaluvassa annetut määräykset ja muualla lainsäädännössä ja muissa luvissa annetut velvoitteet, voidaan todeta, että kullanhuuhdontaluvan HL2012:0036 oikeuttamat toimenpiteet eivät yksin taikka yhdessä muiden voimassa olevien vastaavien lupien ja edellä kuvattujen muiden maankäyttömuotojen kanssa heikennä olennaisesti saamelaisten oikeutta harjoittaa kulttuuriaan. Yhteisvaikutusta arvioidessa on huomioitu lausunnoissa esiin tulleet seikat sekä alueiden ja toimintojen kokonaismäärä, sijainti ja toiminta.

Lisäksi alue on rajattu ja toimintaan tarvittavien lupien lupaehdot niin kyseisellä lupa-alueella kuin läheisyydessäkin turvaavat sen, että toiminnasta mahdollisesti aiheutuvat haitat ovat ajalliselta kestoaltaan ja sijainniltaan rajallisia, eivätkä olennaisesti haittaa saamelaisten oikeutta harjoittaa kulttuuriaan. Kyseisellä alueella ei ole suoraa vesistöyhteyttä. Lupakäsittelyn yhteydessä ei myöskään ole tullut esiin, että alueella aiemmin harjoitetusta luvan mukaisesta toiminnasta olisi aiheutunut mitään sellaisia seikkoja, että luvan myöntämiselle olisi kaivoslain mukaista estettä. Hakija on toiminut kullanhuuhdontaluvan ehtojen mukaisesti.

Lisäksi hakija on osoittanut olevansa kelpoinen hakemaan kullanhuuhdontalupaa ja eikä hakemusalueella ole selvitysten ja saatujen lausuntojen perusteella muitakaan kaivoslaissa mainittuja luvan myöntämisen esteitä.

Aineistoa:

Kaivosrekisterin karttapalvelu (www.kaivostoiminta.fi/kartta)

Retkeilyreitit ja rakenteet (<http://www.retkikartta.fi/>)

Ylä-Lapin luonnonvarasuunnitelma <http://www.metsa.fi/ylalappi>

Paliskuntain yhdistyksen ja Metsähallituksen välinen yhteistyösopimus

(<http://www.metsa.fi/-/metsahallitus-paliskuntain-yhdistys-ja-paliskunnat-tiivistavat-yhteistyota>)